

13.10.2025

235/00.04.02/2025
Hallituksen esitys
eduskunnalle valtion
talousarvioksi vuodelle
2026

Eduskunnan valtiovarainvaliokunnan liikennejaosto
Valiokuntakanslian sihteeri Kaisa Iso-Sipilä
kaisa.iso-sipila@eduskunta.fi

Viite

Lausuntopyyntönne 8.10.2025

**Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymän (HSL) lausunto Hallituksen esitys eduskunnalle valtion
talousarvioksi vuodelle 2026 HE 99/2025 vp**

Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä (HSL) kiittää mahdollisuudesta lausua hallituksen esityksestä valtion talousarvioksi vuodelle 2026.

HSL tukee talousarvioesityksen havaintoja puhtaan energian, vähäpäästöisen liikenteen ja digitalisaation aiheuttamasta murroksesta sekä huoltovarmuuden korostuneesta merkityksestä. Joukkoliikenteen kustannuskehitys on ollut epäedullista verrattuna autoilun kustannuksiin, eikä alv-kannan pieni alennus riitä korjaamaan tilannetta. Kestävän liikkumisen tukeminen vaatii lisäpanostuksia. HSL korostaa Helsingin seudun roolia Suomen veturina ja peräänkuuluttaa merkittävämpiä investointeja seudun liikennejärjestelmään sekä tienkäyttömaksujen mahdollistamista seudun kehittämisen rahoittamiseksi.

- HSL yhtyy siihen talousarvioesityksen huomioon, että hallinnonalan toimintaympäristössä suurimman murroksen aiheuttavat puhtaaseen energiaan ja vähäpäästöiseen liikenteeseen siirtyminen oikea-aikaisesti ja teknistaloudellisesti kestävästi sekä digitalisoituminen.
- Lisäksi talousarvioesityksessä todetaan, että huoltovarmuuden ja varautumisen merkitys digitaalisten yhteyksien, liikenteen ja viestinnän kehittämisessä on korostunut. HSL yhtyy myös tähän huomioon.
- Kulutusveroja on hallituskauden aikana nostettu eniten alennettujen alv-kantojen tapauksessa. Joukkoliikenteen käyttäjän näkökulmasta kustannukset ovat osin myös maan hallituksen päätösten osalta nousseet autoilun käyttökuluja enemmän, mikä heikentää kestävästä kaupunkiliikenteen järjestelmällistä kehittämistä. Alennetun alv-kannan alentaminen puolella prosenttiyksiköllä vuodelle 2026 ei kompensoi toteutunutta kehitystä.
- Valtiontalouden alijäämät ovat kestävästä taloudenpidon näkökulmasta edelleen liian suuria. Kuitenkin esimerkiksi lentoliikenteen ostot ja säilyttävät yritystuet jatkavat valtiontalouden rasittamista. Tiukan budjettirajoituksen alaisuudessa tulisi tehdä lisää pidemmän aikavälin positiivisia kehityskulkuja mahdollistavia priorisointeja, joiden myötä myös väylien

kunnossapidosta saataisiin säästettyä. Vuonna 2026 perusväylänpidon menoista lähes 75 % ja väyläverkon kaikista menoista yli puolet arvioidaan kuluvan kunnossapidon pääluokkaan.

- Avustukset liikenne- ja viestintäverkkoihin sekä liikenneväylien parantamisinvestoinnit jäävät kokonaiskuvassa vähäisiksi. Liikenneverkoille myönnettävien valtionavustusten kohteet kuitenkin vaikuttavat varsin hyvin harkituilta. Lisäksi eräisiin avustuksiin sisältyvänä mahdollisuutena mainitaan joukkoliikenteen toimintaedellytysten parantamisen ja kulkutapaosuuden kasvattamisen yhteydessä liityntäpysäköinnin rakentaminen, mikä on osuvasti tunnistettu ja relevantti avustuskohde. Kuitenkin kestävän liikkumisen valtionavustukset ovat hallituksen aiemmin toteuttamien sopeutustoimien jäljiltä hyvin vähäisiä.
- Kroonisesti alijäämäisen julkistalouden tulopohjan vahvistamista tulisi pyrkiä kokonaisvaltaisemmin edistämään. Budjetissa tavoitellut työllisyyden ja osaamisen kasvattaminen ovat tärkeitä myös tästä näkökulmasta. Liikenteen verotuksen ja rahoituksen kokonaisuudistuksella tulisi vastata liikenteen verotulojen vähenemiseen tieliikenteen paikallisia ulkoishaittoja tarkastellen. Lisäksi huomionarvoista on, että liikennepolttoaineiden veronalennus ja sähköautojen ja lataushybridien ajoneuvoverotuksen korotus myös hidastavat entisestään autokannan uusiutumista ja liikenteen päästöjen alenemista.
- HSL haluaa myös korostaa Helsingin seudun merkitystä ja roolia koko Suomen veturina. Pohjoismaisilla verrokkiseuduilla valtio investoi huomattavasti enemmän seutujen liikennejärjestelmän ja liikenneinfrastruktuurin kehittämiseen. Helsingin seudun kilpailukyvyyn kannalta olisi keskeistä, että valtio huomioisi Helsingin seudun keskeisen merkityksen koko Suomen kannalta ja panostaisi seudun liikennejärjestelmän kehittämiseen huomattavasti nykyistä enemmän. Monilla pohjoismaisilla verrokkiseuduilla on myös käytössä tieliikenteen hinnoittelu, jolla katetaan seutujen liikennejärjestelmän kehittämistä. Tätä mahdollisuutta selvitetään tällä hetkellä hallitusohjelman mukaisesti osana liikenteen verotuksen ja rahoituksen kokonaisuudistusta. Selkeää etenemistä, saati päätöksiä, tieliikenteen hinnoittelun mahdollistamasta lakiuudistuksesta ei kuitenkaan ole. Mikäli tienkäyttömaksut tai ruuhkamaksut mahdollistettaisiin Suomessa, olisi tärkeää että käyttäjiltä kerättävät tulot kohdistettaisiin suoraan Helsingin seudun liikennejärjestelmän kehittämiseen.

Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä (HSL)

Vesa Silfver
Vs. toimitusjohtaja

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu asianhallintajärjestelmässä 20.10.2025. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa HSL:n kirjaamosta.